

243

Η αποβιομηχανηση φαίνεται να αντιμετωπίζεται απ'όσα μας είπατε .Η τεχνολογία και η έρευνα φαίνεται να πηγαίνει πολύ καλά και ελπίζω να δούμε θαυματικά αποτελέσματα συντόμως και μας δίνουν το δάνειο οι φίλοι μας της ΕΟΚ με πολιτικά κριτήρια, ή μήπως δεν είναι έτσι, κύριε Υπουργέ; Τι λέτε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Οικονομίας): Ρωτήστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι. Περιμένω απάντηση από εσάς που ξέρετε την απάντηση και μ η μου απαντάτε με αυτό τον τρόπο. Με οικονομικά ή πολιτικά κριτήρια πήραμε το δάνειο; Για να δούμε πόσο εκτιμούν και εκείνοι τα αποτελέσματα του σταθεροποιητικού σας προγράμματος. Όλα τα άλλα κράτη βελτιώνουν την καταστασή τους. Και χθές μας εξήγησε πολύ καλά ο κύριος Πρωθυπουργός πόσο η διεθνής οικονομία βρήσκετε σε στενό σύνδεσμο μεταξύ της. Πόσο η οικονομία κάθε χώρας εξαρτάται από την οικονομία των άλλων χωρών. Και διερωτώμαι και εγώ, πως κατορθώνουν όλα τα άλλα κράτη που έχουν αυτήν την διεθνή διασύνδεση οι οικονομίες μεταξύ τους, να πηγαίνουν καλά ή σχετικά καλά ή εάν δεν πηγαίνουν καλά να πηγαίνουν άσχημα, αν θέλετε να κάνω μια υποχώρηση. Και μόνον η Ελλάς όχι δεν πηγαίνει καλά, διαφεύγει τον κανόνα που μας εξήγησε ο κύριος Πρωθυπουργός. Μόνον η Ελλάς δεν επηρεάζεται από την ανοδική τάση της διεθνούς οικονομίας.

250

ποιόν κάλαθον των ακρήστων ρίψατε τη διαμαρτυρία. Αλλά είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίο βρήκατε να περάσει εκ των υστέρων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Οικονομίας): Συγχέετε την ΑΣΚΕ με το συμβούλιο

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (Αρχηγός ΔΗ.ΑΝΑ): Συγχέω πολλά. Στη δική σας πολιτική εξηγείτε μου εσείς πώς πήρατε την απόφαση. Την πήρε η Κυβέρνηση ή την πήρε κάποια ΑΣΚΕ, ή οποιοσδήποτε λέγεται φορέως των κοινωνικοποιημένων επιχειρήσεων; Την πήρατε σεις ; Την πήρατε στα υπουργικά γραφεία; Τι μας μιλάτε για κοινωνικοποίηση, εκσυγχρονισμό και οτιδήποτε άλλο θέλετε όταν μ' αυτό τον τρόπο συμπεριφέρεσθε σεις απέναντι του κοινωνικού τομέως, τον οποίο τόσο πολύ έχετε μνημονεύσει, επαινέσει και οτιδήποτε άλλο θέλετε να πω μπορώ να το πω σ' αυτόν τον τομέα.

(2Η)

430

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Οικονομίας). Κυρίες και κύριοι

συνάδελφοι, η συζήτηση για τον προϋπολογισμό του 1987 έθιξε δύο κύρια θέματα.

Το πρώτο θέμα ήταν αν η οικονομική πολιτική που ακολουθείται η οικονομική πολιτική που άρχισε τον Οκτώβρη του 1985, είναι η σωστή και σε ποιο μέτρο πέτυχε.

Και το δεύτερο θέμα αν ο προϋπολογισμός του 1987 εξυπηρετεί την πολιτική αυτή.

Ως προς το πρώτο ερώτημα την σκοπιμότητα και την επιτυχία της πολιτικής, η θέση της κυβέρνησης υπήρξε σαφής.

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην Αίθουσα ο Πρόεδρος της Κυβέρνησης κ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Όρθιοι οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα).

Η προσπάθεια για την σταθεροποίηση της οικονομίας είναι ένα αναγκαίο στάδιο για να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις μιας σταθερής μη πληθωριστικής οικονομικής εξέλιξης.

Ανοίγει αυτή η πολιτική-την οποία εφαρμόζουμε-την προοπτική για την διαμόρφωση και υλοποίηση μιας μακροπρόθεσμης πολιτικής για ανάπτυξη, Πολιτικής η οποία δεν θα γνωρίσει τις έντονες στρεβλώσεις και τις αδυναμίες από τις οποίες συνοδεύτηκε η όλη μεταπολεμική εξέλιξη.

431

Η κυβέρνηση τόνισε επίσης ότι η σταθεροποίηση δεν είναι όπως θέλουν μερικοί να το παρουσιάζουν ένα απλό εργαλείο συγκυριακής πολιτικής, ένα εργαλείο για να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες τις στιγμές, για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα του σήμερα.

Δεν είναι ένα μέσο όπως τόνισε το ΚΚΕ για να αποκαταστήσουμε την λειτουργία των οικονομικών και κοινωνικών θεσμών που οδήγησαν την χώρα σε αδιέξοδο. Αντίθετα για μας η σταθεροποίηση είναι το μέσο για να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για οικονομική ανάπτυξη, για κοινωνική μεταβολή. Είναι το μέσο για να επεκτείνουμε την οικονομική και κοινωνική δημοκρατία.

Φιλοδοξία μας κύριε Μπουτο, δεν είναι τα μέτρα για τη σταθεροποίηση. Φιλοδοξία μας είναι ακριβώς να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για να ξεπεράσουμε τις αιτίες που οδήγησαν στην σημερινή κρίση. Και η προσπάθειά μας προς αυτό το στόχο τον πρώτο χρόνο είχε σχετικά ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Υπενθυμίζω ότι ο πληθωρισμός έπεσε σημαντικά, ότι τα ελλείμματα του ισοζυγίου μειώθηκαν επίσης σημαντικά, ότι τα ελλείμματα του δημοσίου τομέα μειώθηκαν σύμφωνα με το στόχο. Οι εξελίξεις αυτές πραγματοποιήθηκαν με αρκετές δυσκολίες.

Αναφέρθηκε από όλες τις πτέρυγες -και το ετόνισα και εγώ-

432

ότι υπήρξαν ευνοϊκές οικονομικές συγκυρίες. Υπήρξε η πτώση των τιμών του πετρελαίου. Αλλά από την άλλη μεριά υπήρξαν και δυσκολίες.

Η έλλειψη αμερικανών τουριστών, το Τσερν ομπίλ, η μείωση των εξαγωγών μας στις χώρες οι οποίες παράγουν πετρέλαιο. Το αποτέλεσμα πιστεύω συνολικά είναι σχετικά ικανοποιητικό. Έχουμε πραγματοποιήσει βήματα προς την σωστή κατεύθυνση. Έχουμε μπει σε μια φορά που θα μας επιτρέψει το 1987 να κάνουμε πολύ πιο γοργά βήματα.

Απέναντι σ αυτές τις θέσεις μας τα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν παρουσίασαν μία εναλλακτική πολιτική. Και όπως αναφέρθηκε παρουσίασαν αρκετές γενικές θέσεις, αλλά οι γενικές αυτές θέσεις δεν αρκούν. Εκείνο το οποίο θα ήταν χρήσιμο θα ήταν να παρουσιάσουν κάτι το συγκεκριμένο. Ένα πλέγμα εισοδηματικής συναλλαγματικής νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής, ένα πλέγμα με συγκεκριμένους στόχους, ένα πλέγμα το οποίο διαγράφει και τα μέσα με τα οποία πραγματοποιούνται οι στόχοι αυτοί. Ένα σύνολο με αιτιώδεις σχέσεις. Και τέτοιο σύνολο δεν παρουσιάστηκε.

433

(Συνέχεια Κ.Σημίτη Υπουργού Εθνικής Οικονομίας)

Το ΚΚΕ μας είπε ότι ακολουθούμε την πολιτική της ΕΟΚ, ακολουθούμε τις γνωστές συνταγές του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Όμως θέλει σκόπιμα να παραβλέπει ότι η χώρα μας είναι μια χώρα όπου επικρατεί οικονομία της αγοράς, μια χώρα με ανοικτή οικονομία. Έχει λογική η οικονομία της χώρας αυτής, και αν θέλουμε να επιτύχουμε ένα στόχο, πρέπει να ακολουθήσουμε τη λογική αυτή. Τα μέτρα είναι σύμφωνα με τη λογική. Είναι μέτρα συντηρητικά; Αναμφίβολα μια συντηρητική κυβέρνηση θα έπαιρνε -εφ' όσον επεδίωκε τη σταθεροποίηση της οικονομίας- μέτρα προς αυτή περίπου την κατεύθυνση. Όπως αναμφίβολα και μια προοδευτική κυβέρνηση δεν θα είχε πολλές άλλες επιλογές.

Η Γιουγκοσλαβική κυβέρνηση τον Ιούνιο του '86 αποφάσισε, για να αντιμετωπίσει ετήσιο αριθμό πληθωρισμού 80% και εξωτερικό χρέος που ξεπερνούσε τα 18 δις δολάρια, να ελέγξει μεταξύ άλλων την αύξηση των μισθών, να υποτιμήσει το δηνάριο και να περιορίσει τις δαπάνες της διοίκησης.

Το ίδιο σχήμα ακολουθήθηκε από τη σοσιαλιστική κυβέρνηση της Γαλλίας και όπως είχα αναφέρει σ' αυτή την αίθουσα παλαιότερα,

434

το ίδιο σχήμα ακολουθήθηκε και στις αρχές της 10ετίας του '80 από χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού, όπως η Ουγγαρία.

Κριτήριο, λοιπόν, για να κρίνουμε μια πολιτική δεν πρέπει να είναι το τεχνικό μέσο, το οποίο χρησιμοποιείται. Κριτήριο πρέπει να είναι οι μακροπρόθεσμοι στόχοι και η στρατηγική η οποία ακολουθείται.

Στόχος μας είναι να βελτιώσουμε τη θέση των εργαζομένων. Το ότι αυτό αποτελεί το στόχο μας το αποδείξαμε την πρώτη 4ετία.

Στρατηγική μας είναι να επιλέξουμε τα μέσα εκείνα που, παρά τις αρνητικές συγκυρίες, επιτρέπουν να προωθήσουμε την κοινωνική δικαιοσύνη, την αύξηση των κοινωνικών υπηρεσιών, τη βελτίωση της δημοκρατικής λειτουργίας της πολιτείας, να μειώσουμε τις αρνητικές επιπτώσεις στη μεγάλη μάζα των μισθωτών. Και θέλω να υπενθυμίσω ότι τον πρώτο χρόνο πετύχαμε μερικά στην προσπάθεια μας χωρίς αύξηση της ανεργίας και χωρίς μείωση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

Η πολιτική μας, λοιπόν, διαφέρει από το συντηρητικό λόγο γιατί έχουμε διαφορετικούς στόχους, στηρίζομαστε σε διαφορετικά στρώματα και χρησιμοποιούμε διαφορετικά πολιτικά μέσα.

Προβλήθηκε, επίσης, το επιχείρημα, το "προοδευτικό",

435

θα έλεγα, επιχείρημα - ότι θα έπρεπε με επέκταση της ζήτησης - και αυτό χαρακτηρίστηκε ως αναπτυξιακή πολιτική - να αντιμετωπίσουμε την κρίση.

Η πολιτική της ανάκαμψης μέσω της επέκτασης της εγχώριας ζήτησης σε μικρές ανοικτές οικονομίες - όπως η ελληνική - που βρίσκονται σε κατάσταση ανισορροπίας, προσκρούει στα δυο γνωστά εμπόδια ; Το ισοζύγιο πληρωμών και τον πληθωρισμό.

Το δίδαγμα απο διάφορα παραδείγματα στη 10ετία, που πέρασε είναι ξεκάθαρο: Κάθε πολιτική για τη στήριξη της ανάκαμψης μέσω επέκτασης της ζήτησης είναι καταδικασμένη σε αποτυχία

Μια σειρά από μικρές χώρες της Κοινότητας: Το Βέλγιο, η Δανία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και φυσικά και εμείς, προκειμένου να αποφύγουμε την ύφεση, προκειμένου να αποφευχθεί το πολιτικό κόστος, ^{πρώτη} ακολούθησαν, τόσο μετά την πετρελαϊκή κρίση όσο και μετά τη δεύτερη πετρελαϊκή κρίση, το δρόμο της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής της στήριξης της εγχώριας ζήτησης. Προσπάθησαν να αυξήσουν την ιδιωτική κατανάλωση.

436

Το αποτέλεσμα ήταν η ραγδαία αύξηση των εσωτερικών και εξωτερικών ελλειμμάτων και η διατήρηση υψηλών ρυθμών πληθωρισμού.

Θυμίζω ότι ο πληθωρισμός στη χώρα μας, εδώ και πολλά χρόνια, έχει διψήφιο αριθμό.

Αργότερα, όλες αυτές οι χώρες -και εμείς- υποχρεώθηκαν να καταβάλουν για την πολιτική ^{αυτή} ιδιαίτερα βαρύ τίμημα. Υποχρεώθηκαν να μειώσουν την εσωτερική ζήτηση και την ιδιωτική κατανάλωση, για να ξαναβρούν τα επίπεδα της ισορροπίας.

Ακόμη και μια πλούσια χώρα, όπως η Γαλλία, αφού έλαβε μέτρα για την τόνωση της καταναλωτικής ζήτησης, ~~από το 1983~~, αναγκάστηκε το 1983, ν'αναστρέψει την πολιτική της και ν'ακολουθήσει ακριβώς μία πολιτική η οποία προσομοιάζει προς τη δική μας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ^{αυτή} από το 1983 έως το 1985 η συμμετοχή της κατανάλωσης στο ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες. Ταυτόχρονα, όμως, οι επενδύσεις μειώθηκαν, επίσης, κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες. Αυτό αντικατοπτρίζει, καλύτερα από ο,τιδήποτε, την επιλογή που έγινε, να θυσιασθούν οι μεσοπρόθεσμες απαιτήσεις της σταθεροποίησης και την ανάπτυξης για το παρόν, για ν'αντιμετωπισθούν οι τρέχουσες ανάγκες.

Νομίζω ότι όλοι μπορούμε ν'αντιληφθούμε ότι οι πόροι, που

434

διανέμονται με τη μορφή εισοδημάτων, δεν μπορούν, χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα, ν'αυξάνονται σταθερά ταχύτερα από το ΑΕΠ.

Το σταθεροποιητικό πρόγραμμα επιδιώκει να διορθώσει αυτή την πορεία, να βάλει τον πληθωρισμό και τα ελλείμματα σε καθοδική τροχιά. Και όπως ανέφερα, το επιτυγχάνει, παρά τις αρχικές δυσμενείς συνθήκες, παρά τις γνωστές διαρθρωτικές αδυναμίες και στρεβλώσεις, παρά τις καταστροφολογίες και τις ανεύθυνες φημολογίες που τροφοδοτούν τις πληθωριστικές πιέσεις.

Στη συζήτηση προβλήθηκε και το επιχείρημα από τη Νέα Δημοκρατία ότι προχωρούμε σε κάποια μέτρα φιλελευθεροποίησης και το σωστό θα ήταν ν'ακολουθήσουμε τη δική τους πολιτική.

Και το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας είπε -όπως ανέφερα- ότι "ακολουθείτε την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας".

Οι δυο απόψεις είναι λανθασμένες.

Είναι αναγκαίο η πολιτική την οποία ακολουθούμε νά συνοδεύθει με μέτρα ^{που} βελτιώνουν την προσφορά στην οικονομία. Ιδιαίτερα στον ιδιωτικό τομέα, είναι αναγκαίο να λειτουργήσουν οι μηχανισμοί των αγορών. Οι διαρθρωτικές αδυναμίες και ακαμψίες παρεμποδίζουν την εξέλιξη της οικονομίας. Και πρέπει να ξεπεράσουμε τις ακαμψίες αυτές.

Μέσα στο 1986 έγιναν σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύ-

438

θυση.

(θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Γιάννης Ν. Αλευράς). Σας παρακαλώ παρα πολύ. Λίγο ακόμη ησυχ

και τελειώνουμε. Παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Οικονομίας). Θέλω ν'αναφέρω

τις ρυθμίσεις σχετικά με τον έλεγχο τιμών, σχετικά με την απλοποίηση των πιστωτικών ελέγχων, τη διάρθρωση των επιτοκίων, την απελευθέρωση της κινήσεως κεφαλαίων.

Υπάρχουν, όμως, ακόμη πολλές ακαμψίες. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα παραμένει δύσκαμπτο και αναχρονιστικό. Χρειάζεται, επομένως, πρόοδος.

Είναι, όμως, κρίσιμο -και εδώ διαφέρουμε με τη Νέα Δημοκρατία- οι αλλαγές να γίνουν σταδιακά, με τρόπο που να μην αντιστρατεύεται τους ευρύτερους στόχους της οικονομικής πολιτικής, τους στόχους για κοινωνική δικαιοσύνη.

(73)

ΓΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΟΣ
ΑΡΙΣΤ. Μ. ΣΕΟΥΡΑΣ

439

Πλήρης και άμεση απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος π.χ. όπως ζητήθηκε από πλευράς της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης, απελευθέρωση των επιτοκίων θα είχε μια σημαντική αύξηση του κόστους δανεισμού και θα αποτελούσε σοβαρό εμπόδιο στην ανάκαμψη της παραγωγής και των επενδύσεων. Επίσης πλήρη κατάργηση όλων των συναλλαγματικών ελέγχων και περιορισμών θα είχε ως συνέπεια τη χειροτέρευση του ισοζυγίου πληρωμών και θα έθετε σε κίνδυνο της σταθερότητα της δραχμής. Η αναγνώριση όμως ότι χρειάζονται μέτρα τα οποία θα βελτιώσουν τη λειτουργία των αγορών, η αναγνώριση ότι η κυβέρνηση προχωρεί προς αυτή την κατεύθυνση, δε σημαίνει ότι αποδεχόμαστε την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας, όπως θέλουν πολλοί να πιστέψουμε, δε σημαίνει ότι αποδεχόμαστε ότι η φιλελευθεροποίηση είναι η συνταγή για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων της οικονομίας. Δεν είναι τώρα η στιγμή να αναπτύξω τις θέσεις μας θα πω πολύ συνοπτικά ότι εμείς πιστεύουμε ότι η κυβέρνηση μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο, όχι μόνο για να βελτιώσει τη λειτουργία των αγορών, αλλά για να διορθώσει τους μηχανισμούς της αγοράς. Και πρέπει να τους διορθώσει, διότι πολλές φορές δεν δίνουν ικανοποιητικά αποτελέσματα για οικονομικά προβλήματα. Δεν μπορούν πολλές φορές να προωθήσουν τις επενδύσεις την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, την περιφερειακή

440

ανάπτυξη και ο ρόλος του κράτους, ο ρόλος της κυβέρνησης, ο ρόλος του δημόσιου τομέα είναι σημαντικός σ' αυτή την κατεύθυνση.

Έχουμε άλλωστε πει από παλιά ότι στα πλαίσια της ελληνικής οικονομίας διαπλέκονται και αλληλοεπιδρούν τρεις κύριες κατηγορίες φορέων. Οι φορείς του δημόσιου τομέα, οι φορείς του κοινωνικού τομέα που περιλαμβάνουν για παράδειγμα τους συνεταιρισμούς, τις επιχειρήσεις των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τέλος οι ιδιωτικοί φορείς

Εμείς δεν είμαστε της γνώμης όπως η Νέα Δημοκρατία, ότι πρέπει να καταργηθεί ο ένας ή ο άλλος φορέας. Αντίθετα πιστεύουμε ότι σε

κάθε συγκεκριμένο τομέα όπου σήμερα δραστηριοποιούνται, θα πρέπει να ενισχυθούν για να εργαστούν πιο αποτελεσματικά, ^{Θά ωφείλει να ενισχυθούν} και οι φορείς του

δημόσιου τομέα, θέλουμε το κράτος που υπάρχει να γίνει πιο αποτελεσματικό, ^{να ενισχυθούν} και οι φορείς του κοινωνικού τομέα, θέλουμε και οι συνεταιρισμοί και οι οργανισμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αναπτύξουν δραστηριότητες να γίνουν φορείς ανάπτυξης στην περιφέρεια, θέλουμε να αναπτυχθούν και οι ιδιωτικοί φορείς, γιατί υπάρχει ένα μεγάλο τμήμα της οικονομίας όπου μόνο αυτοί με τη δραστηριοποίησή τους μπορούν να λύσουν τα προβλήματα.

Διαφέρει λοιπόν πιστεύω η πολιτική μας ριζικά τόσο από εκείνη της Νέας Δημοκρατίας όσο και από την πολιτική του ΚΚΕ.

Ελλείμματα δημόσιου τομέα σε ταμειακή βάση
(δισεκ. δρχ.)

	<u>1985</u>	<u>1986</u> <u>Εκτιμήσεις</u>	<u>1987</u> <u>Προβλέψεις</u>
Κρατικός προϋπολογισμός	669,5	530,0	518,0
(Τακτικός)	(433,3)	(280,0)	(221,0)
(Επενδύσεων)	(236,2)	(250,0)	(297,0)
Διαχείριση κρατικών εφοδίων και αγροτικών προϊόντων	-22,7	40,0	-25,0
Δημόσιες επιχειρήσεις	130,0	90,0	40,0
Τοπική αυτοδιοίκηση και λοιπά ΝΠΔΔ	33,1	80,0	47,0
ΚΑΘΑΡΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	809,9	740,0	580,0
(ποσοστό στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν)	(17,9)	(13,5)	(9,5)

3.12.86

441

Αυτά κυρίες και κύριοι ως προς το πρώτο ερώτημα ^{για} την αναγκαιότητα, τη σκοπιμότητα και ορθότητα της πολιτικής. Η εξέλιξη πιστεύω παρ'όλες τις δυσκολίες επεβεβαίωσε την πολιτική που ακολουθούμε.

Ας έλθουμε στο δεύτερο ερώτημα αν ο προϋπολογισμός εξυπηρετεί τη σταθεροποιητική πολιτική. Εγώ θέλω να απαντήσω στον ισχυρισμό που προέβαλε η Αξιωματική Αντιπολίτευση για συνέχιση σε υπερβολικό βαθμό των δαπανών για το παμφάγο κράτος. Έχω έναν πίνακα μπροστά μου ο οποίος περιέχει 3 ενδεικτικούς αριθμούς και θα τον καταθέσω ^{για να φανεί} ποια προσπάθεια κάναμε για να περιορίσουμε τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα, ποια προσπάθεια κάναμε για να ακολουθήσουμε την αρχή που ανέφερα πριν για ένα πιο αποτελεσματικό κράτος, για περιορισμό των δαπανών, ώστε να δώσουμε τη δυνατότητα και στον ιδιωτικό τομέα και στον κοινωνικό τομέα να αναπτυχθούν ώστε να προωθήσουμε την ικανοποίηση της εξωτερικής συζήτησης να βοηθήσουμε τις εξαγωγές και να περιορίσουμε τις εισαγωγές.

(7BA)

442

Το έλλειμμα το 1985, αν λάβουμε υπόψη μας τις καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα, ήταν, ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, 17,9% το τέλος του 1985.

Το τέλος του 1986 ήταν 13,5%. Το έχουμε κατεβάσει σημαντικά. Και η πρόβλεψή μας είναι ότι το τέλος του 1987 θα είναι 9,5%. Θα έχουμε κάνει ακόμα ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.

Και δύο λόγια, σε σχέση με το θέμα αυτό, σχετικά με το εξωτερικό χρέος. Λέχθηκε ότι αυξήθηκε υπερβολικά το εξωτερικό χρέος και ακούστηκαν οι λέξεις "χρεωκοπία", "καταστροφή" κλπ. Απήντησα στην ομιλία μου το πρωί. Αλλά θα ήθελα να δώσω πάλι μερικά στοιχεία. Πρώτα να υπενθυμίσω ότι το εξωτερικό χρέος αυξανόταν την τριετία 1978-1981 με μέσο ετήσιο ρυθμό 20% περίπου, ενώ στην τετραετία 1981-1985, ο ρυθμός αύξησης ήταν 17%. Ήταν κατώτερος.

Η προηγούμενη κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δανείστηκε πιο γρήγορα για να αντιμετωπίσει την κρίση που προκάλεσε το πετρέλαιο. Με τα μέτρα του σταθεροποιητικού προγράμματος επιδιώκουμε, όπως ανέφερα, τη μείωση του εξωτερικού χρέους, με ελαχιστοποίηση του δανεισμού. Έχουμε σχεδιάσει το πρόγραμμά μας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το 1988 το αργότερο, να μη δανειζόμαστε περισσότερο από εκείνο το ποσό το οποίο ανταποκρίνεται στην εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό. Και έτσι, με την

443

εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό, θα καλύψουμε τις ανάγκες μας-και
ελπίζω τις ανάγκες μας για επενδυτικά κεφάλαια-και θα μπορούμε να δανει-
ζόμαστε για να εξοφλούμε τα χρεωλύσια , να κρατάμε έτσι το χρέος σ'ένα
σταθερό επίπεδο. Και επειδή χρόνο με χρόνο θα αυξάνει το ακαθάριστο
εγχώριο προϊόν, θα μειώνεται και η σημασία του εξωτερικού χρέους.

Κυρίες και κύριοι, πιστεύω ότι βρισκόμαστε στη σωστή κατεύθυνση.

Όμως, θέλω πάλι να επαναλάβω ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η
οικονομία μας, είναι σημαντικά. Δεν είναι προβλήματα που έχουν ξεπεραστεί,
ή πρόκειται να ξεπεραστούν ολοκληρωτικά σε μία διετία. Γιατί η κρίση
-και θέλω να το επαναλάβω αυτό, παρά τα διάφορα σχόλια που έγιναν- δεν
οφείλεται σε συγκυρία. Δεν οφείλεται σε κάποιους λανθασμένους κυβερνη-
τικούς χειρισμούς των τελευταίων ετών. Η κρίση οφείλεται στο ότι ο
τρόπος με τον οποίο αναπτύχθηκε η οικονομία της χώρας μας από το
τέλος του πολέμου και μετά, δεν ήταν ορθός . Οδήγησε σε διαρθρωτικές
αδυναμίες. Χαρακτηρίζεται από αυτό που λέμε στρεβλή ανάπτυξη. Τα
προβλήματα όμως, παρ'όλο ότι είναι δύσκολα, δεν είναι αξεπέραστα. Μπο-
ρούν να λυθούν. Μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε. Αλλά για να τα αντιμε-
τώπισουμε, χρειάζεται να δουλέψουμε με επίγνωση ποια είναι, με γνώση για
τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να τα ξεπεράσουμε, με στόχο
την ανάπτυξη.

444

Με στόχο την ανάπτυξη χρειάζεται να δουλέψουμε με τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει σύστημα στη προσπάθειά μας, να υπάρχει συνέπεια στη προσπάθειά μας. Να επεμβαίνουμε όταν υπάρχουν αποκλίσεις. Να μην ταλαντευόμαστε από 'υπολογισμούς για πολιτικό κόστος ή από μικρο-πολιτικές επιδιώξεις.

Πιστεύω, ότι το 1985 δώσαμε ένα καλό παράδειγμα για μία τέτοια πολιτική. Και επεμβήκαμε όταν έπρεπε. Και παρόλο ότι υπήρξαν δημοτικές εκλογές δεν διστάσαμε να πάρουμε μέτρα τα οποία δεν ήσαν δημοφιλή. Υπενθυμίζω τις αυξήσεις των τιμών τον Αύγουστο, υπενθυμίζω το πιστωτικό σφίξιμο, γιατί έχουμε ένα πιο μακροπρόθεσμο στόχο. Δεν μπορεί να προσανατολίζουμε την πορεία μας με βάση τις εκλογές που έρχονται άμεσα, ο μακροπρόθεσμός στόχος μας είναι η ανάπτυξη. Και θα την πετύχουμε την ανάπτυξη. Και έτσι θα αξιοποιήσουμε, όπως αξιοποιήσαμε φέτος, τις θυσίες του λαού μας, θα αξιοποιήσουμε τις προσπάθειες τις οποίες καταβάλλει, θα βελτιώσουμε παραπέρα και σημαντικά την κατάσταση.

Η πολιτική μας είναι σωστή, θα την προχωρήσουμε/πιο γρήγορα, πιο αποτελεσματικά. Ο προϋπολογισμός του 1987 βοηθά προς αυτή την κατεύθυνση, είναι ένα αποφασιστικό μέσο για αυτή τη πολιτική και

445

γι' αυτό και πάλι σας καλώ να τον υπερψηφίσετε. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της συμπολίτευσεως).